

Av Lars Carlsson



Krönikan

#12 - 1908-1910 (del 2)

Lars Carlsson fortsätter nu att förtälja vad som skedde med fotbollen under storstrejkens år 1909.

Några fotbollsreferat förekommer inte i lokalpressen under våren och sommaren 1909. Det är stor oro på arbetsmarknaden och fotbollen tycks, naturligt nog, spela en underordnande roll, till och med i fotbollsklubben Göta. Däremot anordnar föreningen den 4 september en tävling i långlöpning. Start i Skälderviken och med målgång i Ängelholm.

Efter sommaren 1909 bryter Storstrejken ut och oron på arbetsmarknaden når sin kulmen. Strejken lamslår i stort sett hela landet. I augusti och september månad utkommer Ängelholms Tidning, i bästa fall, med endast en sida om dagen och då återges endast konfliktläget.

Strejken har ibland kallats för

"de korslagda armarnas strejk" för att den, i stort sett var fredlig men den fick för många arbetare förödande konsekvenser. Nöden är stor och det är inte många bland de strejkande, som kan äta sig mätta för dagen under denna tid. Värst är det i de stora städerna, Malmö, Göteborg och Stockholm.

I Stockholm är från och med den 4:e augusti över 200 000 man indragna i arbetsnedläggelsen. Endast områden, som berör vatten, belysning, renhållning samt sjukvård är tillvidare undantagna. Frivilligkårer upprättas för att upprätthålla ordningen och renhållningen. Från och med den 4 augusti förbjuds all utskänkning av öl och brännvin. Till och med dödgrävorna har gått i strejk. Från Danmarks arbet-

arorganisationer strömmar det pengar till stöd för de strejkande. Fotboll spelas det trots allt, på elitnivå och HIF: matcher refereras emellanåt under året. Sverige spelar också en landskamp detta år. Det är England, fotbollens moderland, som står för motståndet och svenskarna får en påminnelse om de ännu så länge är nybörjare. Engelsmännen vinner med 7-0 och får beröm, inte bara för sitt vackra spel utan också för sitt "förstklassiga och gentlemanmässiga uppträdande". Det svenska fotbollslandslaget får knappt låna bollen.

När året går mot sitt slut är Storstrejken ett minne blott. Produktionen skjuter åter fart och arbetarna återgår till sina arbeten. Lugnet lägrar sig över



Brödutdelning i Malmö under storstrejken 1909.

landet så även i lilla Ängelholm.

1910 blir ett aktivare år för fotbollen i "Lergökastaden". Redan den 3:e april spelar Göta mot HIF:s andralag. Ängelholmarna vinner överraskande med 3-2.

Fotbollen växer sig allt starkare. Detta år anmäler sig hela 19 lag till spel om Svenska mästerskapet.

Fotbollen fick redan från början ett starkt fäste i skolorna och dessa matcher uppmärksammas i tidningarna. I juni spelar Göta mot Helsingborgs

Läroverks Idrottsförening. I ett detaljerat referat får vi reda på att matchen började klockan 14.00 i strålände solsken. Blåsten var emellertid ytterst besvärande och Göta, som fick börja i motvind kom snabbt i underläge. Vinden avtar dock efter pausen och de förväntade fördelarna för Göta i andra halvlek uteblir. Helsingborgarna vinner helt rättvist med 4-2. Vokabulären i referatet är intressant. Domaren benämns "skiljedomare" och inrar och yttrar kallas för inner- respektive ytterlöpare och på ett träffsäkert sätt

beskrivs en av motståndarlagets backar i slutet av referatet:

"Högerbacken äger en sällsynt stor förmåga att taga bollen från motståndaren." En väldigt bra försvarsspelare, med andra ord.

Källor:

* NST:s arkiv, Ängelholms Tidning 1908-10

* 50 år med AIF.

* Världens Nyheter, förlaget LÄSABRA 1980.

* Bild hämtad från Arbetar-rörelsens Arkiv